

BEGROTING 2015 - 2018 GEMEENTE HOOGEVEEN

Betoog Bianca Behr (SP) - 7 november 2014

Allereerst willen we het college complimenten maken voor het besef dat we op een doodlopende weg zaten met betrekking tot de opbouw van onze schulden. Ook zien we dat het college beter luistert naar de bevolking en dat het sommige van onze opmerkingen ter harte heeft genomen. Deze ontwikkelingen juichen we toe. Uiteraard hebben we nog wel het een en ander toe te voegen.

De SP heeft altijd gezegd dat de gemeente Hoogeveen boven zijn stand leeft en te veel geld uitgeeft. In de begroting geeft het college aan dat het investeringsvolume is verlaagd en dat we daardoor onze schuld verlagen. Dat is de hoop voor de lange termijn, maar in 2018 zal onze netto schuld volgens deze begroting zo'n 20% hoger zijn dan nu.

(2014: 95,6 miljoen, 2018: 117,8, balans, blz 168).

Bovendien is een omvangrijk project geschrapt, namelijk het meerscholencomplex, de mfc in Wolfsbos. Het is onbegrijpelijk dat een project waar al jaren met zoveel partners aan werd gewerkt is afgeblazen zonder dat er zelfs maar een zweem van visie ligt over hoe het dán moet. Zelfs niet of het oude buurthuis dan toch blijft staan. En er is ook nog slecht gecommuniceerd naar de buurt die het in de krant moest lezen.

Met dit project zouden zaken gecombineerd worden. Er zijn scholen bij betrokken waar sprake is van zwaar achterstallig onderhoud en er heeft zelfs al een verhuizing plaats gevonden. De eerste vier jaar is er geen geld. Kinderen van de rekening? Wél luxe sporthallen, een mooi park en een mooi centrum maar geen goede schoolgebouwen? Waar is de vooruitziende blik van de politiek?

De SP is niet voor een oplopend begrotingstekort, maar wél voor het maken van de juiste keuzes. Niet wat leuk of mooi is kan geld krijgen, maar wat nódig is. De SP vindt een goede leefomgeving voor onze kinderen nodig en we verwachten van het college dat het zeer binnenkort komt met een visie op het probleem dat is ontstaan.

Het is goed dat we in Hoogeveen een kindpakket krijgen voor kinderen in armoede. Beter zou het echter zijn als de gezinnen niet in armoede zouden leveren. Het is namelijk niet alleen het gebrek aan mogelijkheden dat een kind in zijn ontwikkeling belemmert, maar ook de uitzichtloosheid van de situatie die een zware stempel drukt op de ouders van het kind en daarmee de opvoeding bemoeilijkt. Als je je zorgen maakt of je wel eten of schoenen kunt kopen heb je minder energie om een spelletje met je kind te doen. Het is inmiddels uit verschillende onderzoeken gebleken dat armoede zelfs leidt tot een lager iq. De dagelijkse stress om rond te komen beïnvloedt het denkvermogen. (Harvardeconoom Mullainathan en Princetonpsycholoog Shaffir)

Het blijft daarom ontzettend belangrijk dat het vangnet van de bijstand en de bijzondere bijstand voor iedereen bereikbaar is, en dat het inkomen waar mensen recht op hebben op tijd wordt uitbetaald. Immers, waar de gemeente op het geld blijft zitten, moeten de mensen schulden aan gaan. Eenmaal in de schulden gekomen, groeien deze schulden vanwege strafkosten omdat betalingen te laat worden gedaan. En het is natuurlijk te gek dat mensen die een deel van hun bijstand terug verdienen met een parttime baan, hier financieel veel last van hebben omdat de gemeente vóóraf kort op de uitkering.

Overigens vindt de SP niet dat bijzondere bijstand beschikbaar moet zijn voor jongeren die met school op werkweek naar het

buitenland mogen. Beter is het als de scholen deze onwaarschijnlijk dure werkweken afschaffen. Korte vakanties naar het buitenland zijn niet voor iedereen weggelegd. De indruk wekken dat deze zaken normaal zijn is erg slecht voor het vermogen van mensen om de juiste keuzes te maken met het beschikbare geld.

Een belangrijk aspect waarmee we te maken hebben bij de armoede in de gemeente, is het beleid van het klantcontactcentrum. Het college wil dat 80% van de mensen die contact opnemen met de gemeente niet wordt doorverwezen maar direct geholpen. Een toewijzing van bijstand, bijzondere bijstand, WMO of kwijtscheldingen moet gedaan worden door specialisten. Toch doen de mensen aan het loket zelf de beoordeling omdat zij maar mondjesmaat mensen mogen door laten. Waarbij het halen van de 80%-target wellicht mee speelt bij de afwijzingen. Immers, alleen een afwijzing kunnen ze zelf afhandelen. Dat kan natuurlijk niet. Bovendien gaan we zo nooit het gestelde doel bereiken dat meer mensen gebruik maken van de minimaregelingen. Wij komen daarom met een amendement dat toevoegt aan deze stelling dat mensen die een beroep doen op dit soort hulp van de gemeente altijd worden doorverwezen en buiten de 80% vallen.

We zijn blij dat het college heeft ingezien dat het verhogen van de sporttarieven er toe kan leiden dat mensen minder gaan sporten. Het verlagen van de binnensporttarieven laat wat ons betreft een realistische kijk op de wereld zien.

We vinden sport belangrijk en zijn daarom blij met combinatiefunctionarissen. We vragen ons echter wel af of 7 fte en een coördinator (ruim twee ton eigen geld) niet wat te veel van het goede is.

We hebben het gevoel dat deze mensen taken hebben

gekregen die eerder bij SWW lagen. We vragen ons af wat er de toegevoegde waarde van is om dat door nieuwe mensen te laten doen. Deze mensen hebben immers wel verstand van sport, maar niet zozeer van welzijn. Wat kunnen zij betekenen voor de niet-sporter, de jonge mantelzorger, het straatkind, de hangjongere, de allochtoon, de autist, de sociaal onhandige, de te dikke, de ongezonde, de sport hater óf juist voor diegene die al 3 keer in de week sport? Sport is geen antwoord op alle maatschappelijke vraagstukken.

Het college zet in op preventie, we lezen mooie woorden in de begroting. Maar een instelling die met name aan de preventieve kant werkt, is het maatschappelijk werk. Toch moet SWW dit jaar nog weer 250.000 euro bezuinigen. Er moeten zelfs mensen ontslagen worden. Dat kost een hoop geld dat beter kan worden ingezet door die mensen aan het werk te houden. Korten op SWW is erg onlogisch als we de doelen van het college bekijken. Wat is het toch dat de gemeente minder wil werken met SWW? Waarom wil de gemeente alles zelf doen? We zien het behalve bij de sportwerkers ook bij de werkcoaches, de smederijen, eigen kracht, centrum jeugd en gezin en het WMO loket. Verwacht het college dat ambtenaren dichterbij de inwoners staan en zo beter contacten kunnen leggen? Of is dit beleid juist bedoeld om de drempel te verhogen en minder geld uit te geven?

Wie geen goede preventie pleegt zit later met de problemen. En onze financiële situatie is werkelijk niet zo rooskleurig dat we nog een hoop geld over hebben om extra problemen op te lossen. In de schuldhulpverlening zien we al waar kortzichtigheid toe leidt. De gemeente is kapitalen kwijt aan schuldhulpverlening. Overigens ook via de bijzondere bijstand, wat we níet terug zien in de cijfers. (beschermingsbewind) Maar het college rekent zich graag rijk en begroot voor de jaren ná

2015 een fors lager bedrag (431.000 in 2018 terwijl 751.000 in 2015) dan we nu nodig hebben. En dan die mensen verwijten dat het hun eigen schuld is omdat ze niet met geld kunnen omgaan.

Het lijkt ons een goede taak voor de rekenkamer van de raad om te onderzoeken wat de consequenties zijn van dit beleid. De rekenkamer is een onmisbaar instrument voor een raad die het controleren van het college serieus neemt. Raadsleden doen het controlewerk immers naast hun baan en kunnen niet diep de materie in gaan. Helaas wordt het budget voor de rekenkamer al wéér verminderd. De SP vindt dat deze bezuiniging een illustratie is van het gebrek aan dualisme in de raad. Jammer voor de democratie.

We zijn blij dat het college bezig is met beleid om de levensstandaard van onze inwoners te verhogen. Betaald werk is belangrijk voor mensen. Het is goed dat er allerlei plannen zijn en dat ondernemers worden geholpen. We hopen wel dat dat op een kritische manier gebeurt. Bij steun moet altijd de afweging gemaakt worden of het bedrijf het echt niet zélf zal betalen. Ook voor bedrijven geldt: Eigen Kracht! Het beschikbaar stellen van gratis personeel via de bijstand vinden wij een slechte zaak. Arbeid moet betaald worden. Bedrijven zouden niet langer dan drie maanden gebruik mogen maken van een bijstandsgerechtigde. Daarna moet deze arbeidsplaats worden opgevuld door een betaalde kracht.

Verder wil de SP dat er geen geld wordt verspild aan werkcoaches die de beschikbare arbeidsplaatsen onder de aandacht brengen van het leger van werkzoekenden. Als de vacatures te vinden zijn, kunnen de werkzoekenden de rest zelf wel doen. Wat ons betreft doen accountmanagers niet meer dan mensen die moeite hebben op eigen kracht een baan te

vinden onder de aandacht te brengen van de ondernemingen. We denken hierbij vooral ook aan de mensen die voorheen terecht konden bij Alescon.

Wij zouden graag zien dat de inzet van werkcoaches wordt geëvalueerd op het aantal werkelijk bereikte betaalde matches tussen werkzoekenden en bedrijf zodat we kunnen zien in hoeverre dit geld goed wordt gebruikt.

Evalueren gaat ook gebeuren bij het STIB. Maar eerst krijgt het extra geld. Wij vinden dat dat andersom zou moeten zijn, net als bij de werkcoaches. Een evaluatie kan uitwijzen of een aanpak extra geld verdient.

Verder willen we hier nog een opmerking maken over het wietbeleid in Hoogeveen. Het is inmiddels bekend dat de rechter de burgemeester al heeft teruggefloten bij één huisuitzetting. Er zijn er veel meer geweest. Hoogeveen loopt zwaar achter.

Op wereldschaal, maar ook steeds meer in Nederland, zien we stemmen opgaan om ook de achterdeur van de coffeeshop te legaliseren. Wiet is geen groter probleem dan alcohol. Integendeel. Maar heel veel geld en energie wordt verspild aan het opsporen en straffen van mensen die wiet produceren en verkopen. Beter kunnen deze mensen in plaats van als criminelen, worden benaderd als ondernemers. Dan hebben we ineens een hoop voordelen van deze bedrijfstak.

Dat we een speciaal kappersbeleid zouden ontwikkelen om mensen te ontmoedigen om in hun eigen garage geld te verdienen vinden wij te gek voor woorden. Dit lijkt sterk op concurrentievervalsing en we begrijpen niet hoe het mogelijk is dat het college de oren laat hangen naar deze wens van de centrumkappers.

Het idee dat we met kindzones aan de gang gaan toont een langetermijnvisie waar de SP blij mee is. Wel willen we benadrukken dat men ervoor moet waken bij het beleid alleen in te zetten op het cognitieve aspect. Zelfs de OESO (org. Voor econ. Samenw.) geeft dit aan. Eigenschappen als zelfvertrouwen, zelfbeheersing, sociaal gevoel en taakgerichtheid zijn minstens zo belangrijk bij het verkrijgen van succes in het leven. Met name in de voorschoolse periode leren kinderen deze vaardigheden aan tijdens het spelen met leeftijdgenoten. Peuterspeelzalen zijn daarom onmisbaar en zouden daarom voor alle ouders kosteloos moeten zijn. Helaas maakt onze overheid dit onbereikbaar door dure eisen. Beter kan dan worden ingezet op ouder/kind groepen. Een nieuwe ontwikkeling die via het maatschappelijk werk zou kunnen worden ingezet. Buurthuizen zijn daarbij onmisbaar. We noemen daarom nog eens dat we niet willen dat er buurthuizen worden gesloten. Dat er fors bezuinigd wordt op onderhoud ervan vinden we ook een slechte zaak. Minder onderhoud leidt automatisch tot hogere kosten op lange termijn.

Datzelfde geldt overigens voor het onderhoud op wegen. We gaan deze pas opknappen als het tot ongelukken leidt. Zo was laatst de Barsweg in het nieuws. Maar dan zijn de kosten wel hoger dan ze bij gewoon onderhoud zouden zijn.

We lezen met plezier in de begroting dat ook positief beleid wordt gemaakt op jongeren. Niet langer de repressie van ongewenst gedrag lijkt voorop te staan maar het aloude inzicht dat ruimte en activiteiten voor jongeren leiden tot positieve jongeren en meer kansen voor hen. Helaas constateren we dat er wél 45000 euro minder wordt begroot. We vragen ons af wat die ambities in de praktijk dan betekenen.

De SP is blij dat het college serieus werk maakt van recreatie

en toerisme. Drenthe is een mooie provincie die een hoop te bieden heeft voor mensen uit andere delen van het land. Hoogeveen kan hier werkgelegenheid uithalen. Dat de passantenhaven wordt aangelegd in het Zuiderpark vinden wij daarom een goede ontwikkeling. Graag zouden we zien dat de voorzieningen die hier worden aangelegd goed ingezet gaan worden en daarom ook gebruikt gaan worden door campers. Deze mensen zijn in staat een groter deel van het jaar naar Hoogeveen te komen. Een kleine investering is voldoende om het gezellige grasveld aan de overkant van het water voor hen geschikt te maken door een afrit te realiseren en grastegels neer te leggen. Deze investering is zo laag dat een begrotingswijziging daarvoor niet eens nodig is. We hopen dan ook dat het college hier werk van zal maken.

Het college wil meer inzetten op evenementen. Wij wijzen er hier op, dat het nodig is dat we in Hoogeveen voor evenementen die erg veel geluidsoverlast opleveren (Summerloversz) een ruimte moeten hebben die niet omgeven wordt door appartementen waar honderden mensen wonen. Het college hoeft zich dan ook geen zorgen te maken over handhaving van geluidsnormen. Bij het aanwijzen van een structurele plek moet er rekening worden gehouden met inwoners. Als suggestie noemen wij bijvoorbeeld Schoonhoven of Nijstad.

Dat dit college duurzaamheid hoog in het vaandel heeft juicht de SP ook toe. We zijn erg benieuwd naar de concrete stappen die genomen zullen worden. Wat ons betreft is er in Hoogeveen plaats voor windenergie door niet te hoge molens langs de snelweg aan te leggen zodat niemand last heeft van extra lawaai. Ook het gebruiken van zonne-energie wordt steeds verder ontwikkeld en kan steeds meer worden benut. Wellicht kunnen daarvoor de gronden worden gebruikt die de gemeente

heeft aangekocht voor het Riegmeer. Dit is waarschijnlijk een goedkopere oplossing dan 8000 m2 aan gemeentelijke daken hier en daar.

Op die plek hebben we overigens ook de ruimte om gewassen te verbouwen die geschikt zijn als grondstof voor energie of plastics. Te denken valt aan algenkwekerijen en suikerrietkassen. Wat zou het mooi zijn als we in plaats van lelijk vervuilend industriegebied een natuurlijke omgeving krijgen die schone lucht maakt als bijproduct. We zouden het mooi vinden als een Gemeentelijke Energiemaatschappij van de grond zou komen.